Metodická podpora obcím

Koncept plánování sociálních služeb

Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje

Vize:

V rámci Libereckého kraje existuje komplexní a systematizovaný sběr dat od dotčených subjektů (poskytovatelé, obce, Liberecký kraj). Získaná data jsou určena k plánování sociálních služeb na území Libereckého kraje a slouží jako podklad pro správu Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje.

- Liberecký kraj má aktualizovanou Základní síť sociálních služeb. V té jsou poskytovatele sociálních služeb zajišťující svými kapacitami (kapacita územní i kapacita personální) potřebnost obyvatelstva (soulad komunitních plánů jednotlivých obcí Libereckého kraje – vertikální provázanost). Povinnost kraje dle § 95, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- Obce s rozšířenou působností (ORP – III. typu) mají vlastní „Síť sociálních služeb" (Sít ORP). Obce s rozšířenou působností mají přehled o sociálních službách na území svého obvodu, vědí, kteří poskytovatelé zde působí, na jakou cílovou skupinu (CS) se zaměřují (dle věkové struktury i potřeb – sociálně nepříznivé situace), jaká je kapacita služeb (úvazky / lůžka / provozní doba služby). Tito poskytovatelé poskytují sociální služby (typy sociálních služeb) v souladu s komunitními plány pověřených obcí (obce II. typu).

  Povinnost obce dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (§ 92, písm. d) a § 94).
  Povinnost obce dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích.

- Všechny obce ví, jaká je nákladovost jednotlivých typů služeb – jednotlivých poskytovatelů působících v jejich správním území a v souladu s principem vícezdrojovosti na daný typ služby přispívají. Obce mají dle vlastního komunitního plánování vyspecifikováno, které typy služeb jsou nutné k zajištění potřeb (řešení sociálních událostí / sociálně nepříznivých situací) vlastních obyvatel.

PROČ:

- Plánování sociálních služeb na úrovni Libereckého kraje vyplývá z § 95, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

  „Kraj
  a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
  b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
  c) spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
  d) zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a informuje obce na území kraje o výsledcích zjištěných v procesu plánování; při

zpracování plánu kraj přihlíží k informacím obce sděleným podle § 94 písm. e) a k údajům uvedeným v registru podle § 85 odst. 5,
e) sleduje a vyhodnocuje plnění plánů rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců obcí, zástupců poskytovatelů sociálních služeb a zástupců osob, kterým jsou sociální služby poskytovány,
f) informuje ministerstvo o plnění plánů rozvoje sociálních služeb,
g) zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb,
h) určuje síť sociálních služeb na území kraje; přitom přihlíží k informacím obcí sděleným podle § 94 písm. f).“

Liberecký kraj jako správce Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje potřebuje v procesu plánování aktuální informace vycházející z území kraje (od jednotlivých obcí I., II. a III. stupně). Povinnost obcí v tomto směru vychází z

§ 92 - Obecní úřad obce s rozšířenou působností (OÚ ORP)

d) na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob; přitom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem.

a § 94, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

„Obec

a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
c) spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
d) může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby,
e) spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o potřebách poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území obce, o možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a o jejich dostupných zdrojích,
f) spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na území kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o kapacitě sociálních služeb, které jsou potřebné pro zajištění potřeb osob na území obce a spoluvytváří podmínky pro zajištění potřeb těchto osob.“

Jelikož Liberecký kraj vychází z faktu, že komunikace na místní úrovni je ta prvotní (klient má potřebu – řeší svou sociálně nepříznivou situaci v místě svého bydliště), je v celém systému nutné/nezbytné zajistit komunikaci mezi obcemi I. a II. stupně s návazností komunikace obce II. a III. stupně, a to (ideálně) formou komunitního plánování. Na úrovni celého Libereckého kraje tento systém navazuje na „Krajskou organizační strukturu pro plánování sociálních služeb na území Libereckého kraje“ – viz Akční plán pro daný rok - http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/sprss-lk). Komunikace kraje a ORP je odborně zajištěna právě „Koordinační skupinou pro plánování sociálních služeb“, na politické úrovni pak „Kolegiem obcí II. a III. typu (K 21)“ – viz struktura výše.

Liberecký kraj si je vědom administrativní náročnosti celého systému, součinnost obcí a kraje je ale v procesu plánování sociálních služeb klíčová (sběr dat o potřebnosti sociálních služeb v území).

Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje je stanovena Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje a platným Akčním plánem pro daný rok. Základní síť sociálních služeb Libereckého kraje má být souhrnem jednotlivých „Sítí sociálních služeb každé ORP“. V rámci každé ORP je dána i tzv. regionalita (působnost) jednotlivých poskytovatelů,

např. poskytovatel XY působící na území např. ORP Nový Bor má regionalitu v rámci celé ORP, takový poskytovatel má stanovenou odpovídající kapacitu úvazků, dostupnost a provozní dobu přizpůsobenou tak, aby pokryl potřeby (sociálně nepříznivou situaci) klientů z celé ORP. V rámci ORP je ale samozřejmostí, že obce v rámci ORP vyjádřily podporu/potřebnost daného typu služby na svém území a adekvátně k tomu obce i přispívají na fungování takovéto sociální služby („obec si službu objednává/nakupuje – dodržuje tzv. princip vícezdrojovosti). V souladu s tímto je vhodné, aby obec komunikovala jak s daným poskytovatelem, tak i s krajem (soulad s tvorbou Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje – pravidla pro vstup poskytovatele – daného typu služby do Základní sítě Libereckého kraje je dán Akčním plánem pro aktuální kalendářní rok – viz http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/zakladni-sit-socialnich-sluzeb-lk).

Pokud je působení daného poskytovatele v souladu s aktuálním Akčním plánem, resp. Střednědobým plánem sociálních služeb Libereckého kraje, Liberecký kraj stanovuje danému poskytovateli tzv. „Pověření k poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu[1]“ a stanovuje tzv. „Vyrovnávací platbu“, tzn. maximální finanční podporu z veřejných finančních prostředků určených na zajištění sociálních služeb – základních činností – viz § 35, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dle daného typu služby (§ 37 - § 53 a § 54 - § 70 zákona).

Pokud poskytovatel toto pověření vydané Libereckým krajem nemá a obec přesto chce, aby tento poskytovatel na jeho území působil, sama obec vydává pověření a je odpovědná za jeho financování.

Kraj zajišťuje dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území v souladu se SPRSS.
Kraj určuje síť sociálních služeb na území kraje.

Sběr dat - KDO:

Sběr dat bude probíhat ve vertikální návaznosti:

- Liberecký kraj – ORP (zajišťuje Liberecký kraj – oddělení sociálních služeb)

- ORP - obec III. stupně – PO - obec II. stupně (zajišťuje příslušné ORP)

- PO - obec II. stupně – Obec – obec I. stupně (zajišťuje příslušná PO)

[1] Pro rok 2016 budou sociální služby financovány v režimu Rozhodnutí č. 2012/21/EU (oblast státní dotace poskytovaná krajem + oblast dotací z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu zaměstnanost)

Celý proces podporuje a propojuje proces komunitního plánování v jednotlivých lokalitách (obcích / mikroregionech / lokálních partnerství pořádaných Agenturou pro sociální začleňování) Libereckého kraje.

Plánování na obcích – koordinátor sociální podpory:

- Typová pozice sociálního pracovníka
- Působnost v rámci ORP
- Shromažďování informací o potřebných kapacitách a jejich případných absencí
- Vyhodnocení efektivity služby ve vztahu k zajišťování potřeb občanů + předání informací KU LK jako podklad pro aktualizované plánování rozvoje sociálních služeb
- Lepší propojení poptávky / potřeby sociálních služeb v dané lokalitě s jejich nabídkou

Informace potřebné pro sběr dat z území - JAK:

Podnět obcí daného ORP k aktualizaci Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje a nastavení optimální kapacit Základní sítě pro rok 2017														
								Současná okamžitá kapacita služby pro dané ČSÚ 2015		Plánované navýšení/snížení kapacit soc. služeb v území pro Akční plán (Podnět obce k úpravě kapacit v Základní síti) 2017		Cílová skupina		
Obec ORP	Druh sociální služby	Název poskytovatele	IČ	Registrační číslo sociální služby	Regionalita - poskytovatel působí v Obec - I. / II. / III. stupně	Konkrétní obec (u obcí I. a II. stupně)	Forma poskytování (terénní / ambulantní / pobytová)	T/A forma - úvazky pracovníků přímé péče pro dané území P forma - lůžka	Kvalifikovaný odhad počtu uživatelů pro danou službu	T/A forma - úvazky pracovníků přímé péče pro dané území P forma - lůžka	Kvalifikovaný odhad počtu uživatelů pro danou službu	dle věku	Cílové skupiny (dle přiloženého seznamu) - Nepříznivé sociální situace	Opatření (aktivita) komunitního plánu, /orgány obce + č. usnesení
	Odborné sociální poradenství				I.		/							

Jak vyplnit tabulku:

Tato tabulka je vyplňována jednou za celou ORP. Tabulku vyplňuje odpovědná osoba obce III. stupně. Obec III. stupně je odpovědná za sběr dat od obcí II. stupně atd. (v případě, že na území obce III. stupně nejsou další obce II. stupně, pak zajišťuje sběr dat i od obcí I. stupně).

ORP – tato tabulka je vždy pro danou ORP, např. Nový Bor

Druh sociální služby - zde uvedete, jaké druhy registrovaných sociálních služeb na vašem území v současnosti působí + které sociální služby na území vašeho ORP plánují sociální službu poskytovat v roce následujícím (ještě nemusí být registrovaní), popř. po jakých službách je ve vašem území poptávka (poptávka na základě komunitního plánu); služby, které zde uvedete, poskytují sociální službu ve vašem správním území v souladu s komunitními plány obcí na vašem území, popř. na základě usnesení zastupitelstva dotčených obcí

Název poskytovatele – zde uvedete název konkrétního poskytovatele, který danou sociální službu poskytuje; pokud se jedná o rozvojovou aktivitu a konkrétní služba ještě nemá poskytovatele, pak nevyplňujete (např. máte zájem, aby na vašem území byla zajištěna sociální služba např. noclehárna dle § 63 (záměr je schválený v komunitním plánu na dané období), ale ještě neznáte, kdo službu bude zajišťovat, pak vyplníte pouze předchozí pole „druh sociální služby)

IČ – identifikační číslo poskytovatel

Registrační číslo sociální služby

Regionalita – zde uvedete, kde daná služba působí; existuje několik variant – poskytovatel zajišťuje sociální službu pro celou ORP, pak vyplníte pouze „III.“, pokud působí jen např. v rámci jedné obce II. stupně (PO), pak uvedete „II.“ + vyjmenujete, pokud jen v některých lokalitách, pak vyplníte „I“ + vyjmenujete – např. sociální služba NZDM v České Lípě bude mít regionalistu I. – pouze obec Česká Lípa (ambulantní forma poskytování), pokud by ovšem poskytovatel zaregistroval i terénní formu a místo poskytování např. Sosnová a Kvítkov, pak bude regionalista II. – Česká Lípa (PO)

Konkrétní obec – pokud uvedete v předchozím bodě regionalistu „II.“, pak vypíšete konkrétní PO II. stupně, např. služba zajišťuje danou sociální službu v rámci ORP Nový Bor pouze v rámci PO Nový Bor a ne PO Cvikov, pak je třeba vypsat „Nový Bor (II.)“

Forma poskytování – terénní /ambulantní / pobytová služba – zvolit dle nabídky

Kapacita služby pro dané ORP – 2015

Okamžitá kapacita služby:

– počet ÚVAZKŮ (u terénních či ambulantních sociálních služeb), popř. počet LŮŽEK (u pobytových sociálních služeb); Úvazkem se rozumí počet pracovních úvazků pracovníků v přímé péči, Lůžky se rozumí počet fyzických lůžek, která mohou být naplněny uživateli

Kvalifikovaný odhad:

– počet UŽIVATELŮ - zde uvedete, kolik uživatelů sociální služby (jedinečných osob) daný poskytovatel dle svých registrovaných kapacit zajišťuje – hodnota za rok

Plánované navýšení / snížení kapacit soc. služeb v území pro Akční plán (Podnět obce k úpravě kapacit v Základní síti) 2017

Okamžitá kapacita služby:

– počet ÚVAZKŮ (u terénních či ambulantních sociálních služeb), popř. počet LŮŽEK (u pobytových sociálních služeb); Úvazkem se rozumí počet pracovních úvazků pracovníků v přímé péči, Lůžky se rozumí počet fyzických lůžek, která mohou být naplněny uživateli

Kvalifikovaný odhad:

– počet UŽIVATELŮ - zde uvedete, kolik uživatelů sociální služby (jedinečných osob) daný poskytovatel dle svých registrovaných kapacit zajišťuje – hodnota za rok

Cílová skupina

- dle <u>věku</u> – vyplníte pro koho je daná služba určena, např. NZDM „CS 15-20 let“

- dle cílové skupiny (dle přiloženého seznamu) - Nepříznivé sociální situace – vyplníte dle předdefinovaných CS (viz list Seznam cílových skupin) – proč daný poskytovatel registrovanou sociální službu poskytuje, resp. jaká oblast - Sociálně nepříznivá situace je třeba řešit (dle záměrů v komunitních plánech)

Opatření komunitního plánu / orgány obce + č. usnesení – zde uvedete soulad fungování sociální služby s platným komunitním plánem obce, popř. usnesením orgánů obce, popř. záměry obce pro další období

K tabulce můžete připojit komentář.

Tabulku s komentářem zasílejte na e-mail: jiri.tuma.@kraj-lbc.cz a v kopii na monika.musilova@kraj-lbc.cz

Výstup sběru dat:

- vytvoření konceptu Základní sítě s potřebnými kapacitami sociálních služeb,
- nastavení kapacit pro realizaci projektu „Podpora rozvoje kvality a dostupnosti sociálních služeb v komunitě pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji“,[2]
    - osobní asistence
    - sociální rehabilitace
    - podpora samostatného bydlení
    - sociálně terapeutické dílny
- koordinovat plánovaný rozvoj sociálních služeb v území,
- propojit informace o plánování a financování sociálních služeb až na úroveň obce I. stupně,
- nastavit spolupráci obcí s poskytovateli sociálních služeb,
- příprava na novelu zákona o sociálních službách,
- možnost z podnětu obce a kraje aktualizovat Základní síť Libereckého kraje v srpnu 2016.

Harmonogram sestavování Základní sítě sociálních služeb ve spolupráci s ORP:	**Termín**
Zpracování tabulky pro sběr dat k ZS	**nejpozději 15. ledna 2016**
Jednání s obcemi na ORP	**leden – únor 2016**
Uzavření tvorby Základní sítě na rok 2017	**31. březen 2016**
Možnost aktualizovat ZS z podnětu obce	**22. – 26. 8. 2016**

[2] Mohou být podpořeni pouze uživatelé nad 15 let – pouze v produktivním věku.